

Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Turjaški trg št. 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4.—.

LETO II.

LJUBLJANA, torek, 7. avgusta 1923.

Štev. 29.

Protest lačnih železničarjev in državnih uradnikov.

Stavka na progah juž. žel. kompaktna. — Državni železničarji postali v zadnjem trenutku figarji. — Poštarjem in javnim nameščencem v Ljubljani je padlo srce v hlače, v Mariboru in Celju so ostali mož beseda. — Vlada popolnoma neinformirana. — Grožnje z zakonom o zaščiti države in militarizaciji. Nasilja policije in vojaštva v Zagrebu.

Ker je vlada ostala gluha in nedostopna za vse resolucije, prošnje in zahteve lačnih železničarjev in državnih nameščencev, so bili železničarji in državni nameščenci prisiljeni, da opozore še zadnjič vlado in pa celokupno javnost na svoje bedno stanje in nevzdržne razmere. Ker pismene resolucije, osebne intervencije in časopisna kampanja niso mogle doseči nobenega uspeha, so se morali odločiti za direktno akcijo. Vkljub temu, da se je železničarje in javne nameščence vleklo za nos že dolga leta in da so odgovori raznih ministrov bili naravnost izzivalni, se lačni in bedni železničarji in nameščenci niso odločili za boj — ampak samo za 24-urno protestno stavko, da še zadnjič odločno izrazijo svojo zahtevo: dajte nam kruha. Železničarji in javni nameščenci se zavedajo, kako važno ulogo imajo železnice in dober upravni aparat v gospodarskem življenju in zato so zaenkrat zastavkali samo 24 ur.

V boju za izboljšanje svojega mizernega stanja nastopajo enotno vse strokovne organizacije železničarjev in javnih nameščencev. Uspeh enotnega nastopa se je pokazal v protestni akciji. Na vseh progah južne železnice je bila

stavka popolna. Onih par izdajalcev, katerih imena se objavljajo na drugem mestu ni moglo pokolebati akcije. — Discipliniran in odločen nastop južnih železničarjev zasluži popolno priznanje.

Osobje državne železnice in državnih uradov je z malenkostnimi časnimi izjemami v tej protestni akciji izdalo svoje sodruge in tovariše. Tisti, ki so se na raznih shodih širokoustili, so v odločilnem trenutku postali dezertjerji proletarske armade. Tu ne drži noben izgovor, državni železničarji so se 3. avgusta postavili sami na sramotni oder in oznaka D. Z. pomeni krumir, štrajkbreher, izdajalec. Mi pominljamo le ljudi, ki bodo leta in leta hodili med nami z zavestjo, da so izdajalci, da so figarji in krumirji. Ob priliki bomo v spomin elementom, ki so se posebno odlikovali pri tem izdajalstvu, objavili poseben spis. Krivični bi pa bili, če ne bi izvzeli od teh izdajalcev velik del državnih nameščencev na Štajerskem v Celju in Mariboru, ki so ostali mož beseda.

Tista vlada, katero je akcijski odbor zasul s prošnjami in resolucijami je boj železničarjev in državnih nameščencev hotela spraviti v zvezo z rudarsko stavko in kar je še bolj absurdno s fa-

šističnim štrajkom na Madjarskem. — Vseposod je iskala vzroke protestne stavke, samo lam ne, kjer bi bilo treba: v pomanjkanju kruha. Naša vlada, kakor vsaka buržuazna vlada, ima za delavno ljudstvo samo eno univerzalno zdravilo: bajonete in zapore. In žandarmov in vojaštva se je poslužila tudi v tem slučaju, posebno na Hrvaškem. Gospoda še danes ne ve, da se prazen želodec ne da napolniti z bajoneti. — Slavkujočim so grozili z militarizacijo. V Zagrebu so zaprli s. Krekića in še par članov akcijskega odbora. Kako so terorizirali železničarje v Zagrebu bomo pisali obširneje prihodnjič. Bajje je kajnik Kerkičevega Saveza Pongračič pozival železničarje na delo in sabotalno akcijo, vsaj lako pišejo časopisi.

Železničarji in javni nameščenci! Nismo dosegli še nobenih uspehov, še vedno gladujejo naše družine in še vedno ni od nikoder pomoči. Protestna stavka nam je pokazala, kje je pomanjkljiva naša organizacija in kaj moramo ukreniti, da bo prihodnja uspešnejša.

Naš boj še ni dokončan, čakajo nas še hude bitke, mobilizirajmo, pripravljajmo se. Sodrugi vsi v organizacijo, vsi aktivno na delo za popoljšanje našega mizernega stanja.

zahtev ne morejo popustiti. Ko so delavski zastopniki sestavili zahteve, se niso ozirali na plače drugega delavstva, kol jih imajo n. pr. steklarji v Hrašniku, Zagorju, Libovjah, Rogaticu itd., katere so izračunane na podlagi indeksa življenjskih potrebščin. Ta indeks vsebuje predmete življenjskih potrebščin, katerih mi sploh nismo unesli v naš indeks, ter imamo v indeksu manjše količine življenjskih potrebščin kot jih imajo steklarji.

Trb. prem. družba je letos javno povedala kako ogromne dobičke je napravila za leto 1922, vsled tega ne more biti govora, da ne more plačati poviškov delavskih mezd, brez, da bi povišala cene premoga.

Ker se trb. prem. družba upira plačati zahtevano povišanje plač, predlagamo naj bi se rudnike podržavilo in sicer po tisti kurzni ceni, kol so bile lakral, ko se je rudnik nacionaliziralo.

Delavstvo je pripravljeno se vsaki čas pogajati, ter iskreno želi, da pride čimprej do sporazuma, ter se prične z delom, da se omogoči pridobivanje produkta, ki je važnega narodnogospodarskega pomena.

Glede varnostnih in ognjenih straž je delavstvo sklenilo na javnih shodih v Trbovljah, Hrašniku in Zagorju, da se da za zastraženje in vzdrževanje jam na razpolago delavne sile, kjer je to potrebno. Ko se je o tem obveslilo ravnatelj v teh revirjih, so izjavili, da imajo vse potrebno urejeno, ter bodo stopili v stik šele tedaj z delavskimi zastopniki, ako bi njih odredbe ne zadoslovale za vzdrževanje jam. Ravnatelj v Trbovljah je celo izjavil, da smo si dve nasprotni stranki in da to ne gre, da bi se štrajk vodil skupno z delavskimi zastopniki. Trbovlje, dne 25. julija 1923.

Stavkovni odbor.

21. julija je rud. glavarstvo poklicalo zastopnike rudarjev na informativni pogovor, kateremu so prisostvovali tudi načelnik Simeonovič, inspektor Veljkovič in inspektor Gosliša, kot zastopniki ministrarstva za šume in rude. Na teh pogajanjih so zastopniki vlade opozarjali delavstvo, da naj zniža svoje zahteve, ker če trboveljska družba takho ugodi zahtevam delavstva, ne bodo temu mogli ugoditi državni rudniki, ki bi morali ustaviti obratovanje, ker ne bi zmogli novih izdatkov za povišanje mezd. Drugih razlogov za pobijanje zahtev niso imeli. Zastopniki rudarjev so izjavili, da je pri trb. družbi zaposlenih nad 10.000 delavcev v državnih pa le nekaj nad 1500 in da bi bilo več kot krivično, če bi vsled slabega gospodarstva v državnih rudnikih moralo trpeti delavstvo in da bi vsled nesposobnosti državne uprave trboveljska še naprej delala tako ogromne dobičke. Tudi 21. julija je trboveljska vztrajala na tem, da ne more pristati na več kot tridinarsko povišanje, ker ji vlada ne dovoli povišanja cen premogu.

Medtem pa je dobila trboveljska dovoljenje, da sme povišati cene zopet za 5%, kar znaša na delavca dnevno 11,95 dinarjev. (O tem na drugem mestu.)

Toda vkljub povišanju še vedno trboveljska ne pristane na zahtevano povišanje mezd.

Pač pa je 31. julija družba objavila razglas in ga nabila po vseh revirjih, v katerem naznanja, da bo odpustila celokupno delavstvo, če se v 48 urah ne povrne na delo. Delavci se niso vrnili na delo, ker niso plašljivci in ker so se odločili, da vztrajajo do konca. V razglasu družba ljudi grozi, da bo odpusti-

10.000 rudarjev tretji teden v stavki.

Potek pogajanj. — Trboveljska družba odklanja posredovanje ministerjalne komisije. — Povišanje cen premogu za 5%. — Rudarji odločeni vsrajati do zmage. — Arelacije rudarjev. — V revirjih vlada red in mir; stavkolomcev ni. — Straže bodo odpoklicane?

V »Strokovni Borbi« smo poročali že o pogajanjih, ki so se vršila 25. junija in 4. julija v Trbovljah in 19. julija v Ljubljani in ki so se vedno razbila vsled Irdovratnosti trboveljske družbe. Za 20. julija je sklical ponovna pogajanja veliki župan Lukan, ki je hotel posredovati. Medtem pa so ogorčeni rudarji stopili v petek 20. julija že v stavko. Veliki župan je bil popolnoma napačno informiran, da so zaupniki brzojavno pozvali rudarje v stavko in je smatral to za neljalnost. (?) Zastopnik družbe ravnatelj Skubic je izjavil, da se s stavkujočimi ne pogaja, da pa bo pogajanjem prisostvoval radi informacije. Kakor pri treh prejšnjih brezuspešnih pogajanjih, se je tudi pri teh pokazala trmoglavost trboveljske družbe, ki ni hotela nič slišati niti o razširjenju tabele o eksistenčnem minimumu, niti o zvišanju plač nad 3 dinarje dnevno, baje zato, ker ji vlada ne dovoli povišati cene premogu, katerega oddaja železnicam. Računalo se je sem in tja in rezultat je bil ta, kar smo objavili že v prejšnji številki »Strokovne Borbe« pod naslovom »Shod trboveljskega delavstva«.

Tudi ta pogajanja so se razbila po krivdi trboveljske družbe.

Pokrajinska vlada je smatrala, da so rudarji stavili zato »lako visoke« zahteve, da bi pri pogajanjih lažje popuščali. Zaupniki na pogajanjih so pa izjavili, da so poslani na pogajanja, da zagovarjajo stavljenе zahteve, ne pa da bi popuščali. Popuščali morejo samo mase, ki delajo, a ne zaupniki. Zato je poslalo rudarsko glavarstvo 23. julija stavkovnemu odboru sledeče pismo:

Gospodu Antonu Zupančiču III., načelniku II. skupine rudarske zadruga v Trbovljah.

Po brzojavnem nalogu Glavne rudarske direkcije v Beogradu se naj pogajanja med delavstvom in Trboveljsko premogokopno družbo obnove. Ker pa pri zahtevah delavstva na eni strani in ponudbah Trboveljske družbe na drugi strani ni izgleda, da bi obnovljena pogajanja končala z boljšim uspehom kot prejšnja, se je Trboveljsko družbo povabilo, da se izjavi, v koliko in pod katerimi pogoji je pripravljena staviti ugodnejše pogoje.

V istem stremljenju, napetost med zahtevami, oziroma ponudbami zmanjšati, izvolite zastopnike delavskih organizacij povabiti, da se izjavijo, v koliko bi utegnile delavstvo od svojih zahtev popustiti. Le potem, ako na ta način vsaka od obeh strank pokaže pripravljenost za nadaljnja pogajanja, je pričakovati, da dovedejo ista do zaželjenega sporazuma.

Hkrati pa se naj opozori zastopnike vseh organizacij, kakor tudi delavstvo še na sle-

deče: Tu radno se je pri ponovno v zadnjem času se vršecih pogajanjih opetovano priznalo umerjenost poslopanja delavstva, ki je dolgo mirno kljub mezdnemu gibanju, vršilo svoje delo in je šele v zadnjem trenutku — vendar še pred končoveljavnim zaključkom pogajanj — se poslužilo prisilnega sredstva, to je stavke. — Pričuje se, da delavstvo tudi med stavko ne bo sklenilo nobenih prenatjenih ukrepov, ki bi ogrožali varnostno stanje jam in da bo dalo za zastraženje in vzdrževanje one delavne sile na razpolago, ki so v interesu ohrane jam potrebne. To je na eni strani v interesu delavcev samih, na drugi strani se pa tudi iz javnih ozirov ne sme lrpeli, da bi se s popolno in splošno resistenco za dalj časa onemogočilo, oziroma otežkocilo dobivanje produkta, ki je eminentno važnega narodnogospodarskega pomena. Ako bi delavstvo v tem oziru ne pokazalo potrebne uvidenosti, bi bila pokrajinska uprava v zaščito javnih interesov eventualno prisiljena, (?) da se napram delavstvu posluži prisilnih sredstev in z mobilizacijo in drugimi koraki poskrbi za to, da se vzdržujejo varnostne straže in izvršijo neobhodno potrebna vzdrževalna dela.

Rudarski glavar in dvorni svetnik:
v z.:
Ing. Pehani I. r.

Rudarji so odgovorili:

P. t.
rudarskemu glavarstvu in pokrajinski upravi za Slovenijo
v Ljubljani.

Na dopis, naslovljen na g. Antona Zupančiča III., načelnika II. rudarske skupine št. 1879 z dne 23. julija 1923 odgovarjamo sledeče:

Zastopniki podpisanih delavskih organizacij izjavljajo, kol so že izjavili na mezdnih pogajanjih dne 19. in 20. julija, ki so se vršila v Ljubljani v knjižnični dvorani pokrajinske uprave, da od svojih minimalnih

Sodrugi in sodružice, zbirajte za stavkujoče rudarje! Pokažite svojo razredno solidarnost.

la one, »ki so povzročili to lahkomišelnostno slavno.« S tem misli zaupnike in funkcionarje organizacij. Tega družba ne bo dosegla, ker za zaupniki bo stalo vseh 10.000 rudarjev, ki ne bodo dopustili, da bi družba šikanirala zaposelnike delavstva, ki vršijo le to, kar masa zahteva.

V Zagorju so aretirali orožniki dva rudarja, češ da sta silila delavce v stavko.

Gospodi najbrže ni znano, da je rudarje poglaval v slavno odklonilno slavišče trboveljske družbe, da jih je poglaval v stavko glad in beda in ne po-

samezniki. Ali ima lu mogoče zopet trboveljska družba svoje prste vmes?

Po vseh revirjih vlada vzoren red in mir. V nedeljo, 5. avgusta so se vršili povsodi dobro obiskani shodi, na katerih se je sklenilo vztrajati v borbi do zmage. Slavkolomcev ni, kar je jasen znak solidarnosti 10.000 gladujočih.

Vsled gori omenjenega razglašala trboveljske družbe vlada v revirjih velika razburjenost in če družba ne umakne svojega provokatorskega razglašala, bo nosila vso odgovornost za posledice ki lahko iz tega nastanejo.

Akcijski odbor j. ž. za pravice železničarjev.

Kot odgovor na pismo ravnateljstva južne železnice, ki ga priobčujemo na drugem mestu, je poslal akcijski odbor južne železnice pokrajinski upravi in ministarstvu saobračaja sledeče pismo:

Akcijski odbor j. ž. Ljubljana, I. VIII. 23. Štev. 54.

Pokrajinska uprava
Ljubljana, Zagreb.
Ministarstvo saobračaja
Beograd.

Podpisani zastopniki celokupnega južno-železniškega nastavljenega in delavskega osebja, ki so bili izbrani iz izvoljenih članov disciplinarne komisije in provizijskega zavoda, se obračajo tem potom na zgorajšnji naslov, da posreduje takoj pri obratnem ravnateljstvu juž. žel. v Ljubljani, da revizira svoj odlok štev. 5018-I z dne 10. julija 1923, ki je v prepisu priložen, ter upravičenim zahtevam osebja po povrnitvi odvzetih pravic ugotovi.

Usojamo si v odgovoru »Obratnega ravnateljstva v Ljubljani« povdariti nekatere nedoslednosti in direktna nasprotstva.

Ze uvod ne dogovarja islinofosti, ker je za osebe na eni strani in za »Obratno ravnateljstvo južne železnice« na drugi strani še vedno obvezen cirkular 385A ex 1907 z izpopolnitvami, katerega »Obratno ravnateljstvo južne železnice« do sedaj ni preklicalo in bi se moralo nanj pri sklepanju raznih zanj obveznih pogodb sigurno ozirati.

Po tem cirkularju je »Obratno ravnateljstvo« vezano vpeljati za svoje osebe vse ugodnosti, ki so v veljavi pri državni železnici, ne stoji pa nikjer, da mora vpeljati eventualna poslabšanja.

Če bi že akceptirali uvod ravnateljstva, da mu služijo pri presoji in odločitvi kol merilo razmere državnih železnic in da more le v takem obsegu ugoditi, so rešitve »Obratnega ravnateljstva« s tem v protislovju, ker ni ugodilo sledečim našim zahtevam, ki so pri državni železnici že davno upečlane:

1. Volitve v bolniško blagajno so pri drž. železnici že izvršene.
2. Pisarniški pavšal je v območju državne železnice primerno izboljšal.
3. Pri državni železnici je uvedena boljša glazura dopustov za poduradnike in sluge izmera okrožnice III/409/1922.
4. V državnih obratih (vojno tehnični zavodi) so priznani delavski zaupniki (odbori) po zakonu o zaščiti delavcev.
5. Vpeljan je pri državni železnici, nov modus za napredovanje ženskih moči in
6. je vpeljan nov modus za napredovanje pisarniških pomočnikov.

Doslednost odgovora »Obratnega ravnateljstva« bi zahtevala, da bi te točke »Ob-

ratno ravnateljstvo« nemudoma z naknadno veljavnostjo uveljavilo.

Pri vprašanju o izjednačenju dopusta pripomnimo, da so južno-železničarji oškodovani za 36.000 Din.

Naravnost za kršenje službene pragmatike, ki je za nas še vedno v veljavi, pa smatramo:

1. Izplačevanje kraških doklad v kronski mesto dinarski veljavi, kar je itak v protislovju z odredbo finančnega ministarstva.
2. Ukinitve personalne komisije in
3. v zvezi s tem samovoljna izprememba § 51 službenega reda, kar je v protislovju s končnimi določbami službenega reda.
4. Uvedba novih osnovnic za odmero pokojnin, kljub protestu prizadetih članov pokojninskega sklada.
5. Ukinitve stanarine in penine za pokojninski sklad.
6. Zadrževanje podelitve službene obleke v naturi ali razmeram primerne denarne odškodnine.
7. Nezakonito odrgavanje dnevnic subslufom v 12/24 urni službi.

Vse te točke, katere so nam zajamčene, kol del naših prejemkov v gotovini, so nam odvzete oziroma prikrajšane, kar pomeni znižanje naših po pragmatiki zajamčenih plač.

Nadalje se trdi v odgovoru, da se Karolyjevo napredovanje ne more priznati, ker je bilo odobreno šele 27. novembra 1919, dočim je »Obratno ravnateljstvo v Ljubljani« obstajalo že od 1. avgusta 1919. Zakaj se ni držalo »Obratno ravnateljstvo« islih smernic v odgovoru na zahtevo po upeljavi napredovanja po cirkularju 251, 371A, 372A ex 19, veljavnega za južno-železničarje pod B. D. Wien, ki je bilo sprejeto že maja 1919, toraj pred 1. avgustom 1919?

Delavcem so odvzete zajamčene nočne doklade, ne plača se jih za vse dni v mesecu, ne napredujejo čez 26. službeno leto, ne plača se 100% čezurno delo za vse nedelje in praznike, inspekcijsko delo se mora vršiti brezplačno in se jih s tem in podobnim postopanjem demoralizira.

Podpisani izvoljeni zastopniki južno-železničarjev, opozarjamo tem potom naslov, da dela to postopanje utis, kol da hoče obratno ravnateljstvo uslužbence in delavce nagnati k samopomoči. Vsled tega prosimo, naslov naj nemudoma posreduje in pomaga, da se nam izplačajo, oziroma dajo, že itak zajamčene pravice.

Ako se vlada ne bode ozirala in upoštevala te opravičene prošnje železničarjev, izjavljajo izvoljeni zaupniki, da ne morejo prevzeti odgovornosti za dogodke, ki bi utegnili vsled tega nastati.

Vendar se zaupniki ne odrekajo sodelovanja pri olajšanju bede, odklanjajo vsako odgovornost, če ostane njihovo stremljenje po krivdi odgovornih faktorjev na železnici brezuspešno.

Akcijski odbor juž. železnice.

„Slovenski narod“ in stavka rudarjev.

V štev. 171 pravi »Narod« dobesedno: »Povprečni delavski zaslužki trboveljskih rudarjev so dosegli zlato pariteto. Istofako so se cene premoga približale predvojni pariteti in prispele do naravne meje.«

Da stvar ni taka, so rudarji neštetokrat stvarno dokazali, primerjajoč številke njihovih mezd in življenjskih potrebščin sedaj in pred vojno. Istofako »Narod« ni te številke niti računati niti primerjal, nego je naravnost ponatpisnil poročilo same Trboveljske družbe Poskusimo!

Leta 1872. je iznašala produkcija premogovnika Trbovlje 783.417 q s 600 delavci. Začetkom leta 1873. je prevzela rudnik Trbovlje »Wienerbankverein«, ki je ustvarila Trboveljsko premogokopno družbo in jo ima še sedaj v rokah. Produkcija rudnika Trbovlje iznašala je v letu 1922, 6.592.000 q. V Trbovljah je leta 1922. bilo zaposlenih nekaj nad 4000 delavcev in od produkcije premoga je treba odšteti delavstvo, ki je bilo zaposleno leta 1876. pri ustanovitvi cementni tovarni in leta 1900 ustanovitvi opekarni, torej na produkcijo premoga odpade nekaj okrog 3000 delavcev. Ker je leta 1872. brez dvoma bila zlata pariteta (vsaj po buržuaznem računu) enaka za mezdno, kakor za premog, se vidi, da se je produkcija zvišala za 8½ krat, število delavstva le za 5krat kar pomeni, da delavstvu primanjkuje še več kakor ⅓ zlate paritete t. j. 46%, medtem ko delavstvo zahteva povprečno 40% poviška, torej za 6%

manj od zlate paritete buržuaznega računanja.

»Narod« nadaljuje: »Dejstvo je, da so mezde po premogovnikih na jugu države znatno manjše kol v Sloveniji«. V kolikor so to posamezni slučaj, liči to v tem, da so cene življenjskih potrebščin po južnih krajih sorazmerno manjše, kakor v Sloveniji, ki je v navajanju cen in nagomilavanju dobička dosegla rekord; dalje, da je policijski teror nad rudarji in delavstvu v splošnem, v južnih krajih še hujši in da je profitaželnost države kol podjetnika, ki ima večino premogovnikov v teh krajih, še večja kakor ona privatnih podjetij. Ravno zaradi tega je direkcija šume in rude pripeljala h pogajanjem znanega reakcionarja nad rudarskim delavstvom v Bosni ing. Gostiho, ki bo s pomočjo mizernih in skrajno nizkih plač bosanskih državnih premogovnikov poskušal podpreti Trboveljsko družbo v njemu požrešnosti. Prve glasove o tem prinaša ravno »Narod«, ki ima v isti številki notico, da je gospodarsko-finančni odbor dovolil Trboveljski držbi zvišanje cen premoga za 5%. Kolika ironija! Na uvodniku povdarja, da se ne sme dovoliti povišanje cen premoga s povišanjem delavskih mezd na račun konsumentov, v notranjosti lista pa zvišuje cene premoga, predno so delavci kaj dobili. Kaj hočemo, ata so že precej stari in ne vidijo brez cvikerjev. Upamo pa, jih bodo rudarski delavci naučili gledati brez očal.

»Narod« pozivlja rudarje, da sklenejo »kompromis« z družbo, ki ga imenuje nekak »socijalni« eksperiment, ki bo približal delavstvo podjetju? (hop!) in povečal moralni činitelj kapacitete ročnega dela.

Rudarji so zvišali kapaciteto ročnega dela s tem, da so povzdignili produkcijo premoga za 8½ krat, svoje delo po 5krat in je kapaciteta produkcije za več kakor ⅓ večja

od kapacitete ročnega dela. »Ata Narodovi« hokus pokus eksperimenti ne bodo v tem oziru dosegli nič drugega kakor to, da se jim prenese njihovi suhi možgani v novo otvorjeni dečji dispauzer v Ljubljani.

»Delavstvo kaže odločnost in tudi predvarnost« in je tako prevdarilo.

Ata na svidenjel

F. P.

Krumirji na dan našega protesta.

Krumirji celi dan so sledeči štrajkbreherji: Vučnik Drago, viš. rev., prom. služba; Zorn Rihard, brzojavec; Marga Rudolf, brzojavec; Grebenc Franc, svečeln. nadz.; Simončič Franc, pis. sluga; Gregorc Benjamin, skl. del.; Redar Jakob, skl. del.; Drobnic Josip, skl. del.; Cerkenik Josip, svečelnik; Blažič Franc, skladiščni delavec; Kelbel Miha, skladiščni delavec; Davor Lavoslav, nadzornik; Kufin Franc, revident; Čofou Evgen, revident; Selan Anton, revident; Pečnik Anton, revident; Jaklič Ivan, revident; Frankovič Ivan, skladiščenik; Sulc Ivan, skladiščenik; Felber Filip, skladiščenik; Zupančič Franc, skladiščenik; Tlakar Franc, skl. del.; Thalerschuh Franc, vratar; Stoschitsky Edvard, pis. sluga; Marc Filip, pis. sluga; Erjavec Stefan, pis. sluga; Gril Ivan, skl. delavec na rampi; Korišnik Ivan, skl. del.; Mekinja Frančiška, snažilka; Jurjevčič Stefanija, oficijančinja; Levstik Franc, skladiščenik; Kopačar Franc, skladiščenik; Kregar Franc, nakladnik; Kanobl Ivan, pisarnik; Remžgar Franc, delovodja; Kapus Jakob, pis. sluga. — Blagajne: Smrzu Rudolf, revident; Schuller Stefanija, oficijančinja; Vilher Matilda, opravnica; Čehovin Josipina, pom. moč; Vrstošek Ljudmila, opravnica; Cuk Amalija, opravnica. — Viakospremno osebje: Trampuš Anton, vlak. preglednik; Gospodarič Josip, nadsprevodnik; Hirš Ivan, nadsprevodnik.

Krumirji, kateri so se javili v službo ob 19. uri: Balja Kozma, zapornik, Dunajska cesta; Srakar Franc, skl. del.; Pilec Josip, svečelnik; Plehan Ivan, reditelj vlakospremnega osebja; Dodič Anton, blokovič; Stanič Franc, nadkretnik; Jarc Frančiška, opravnica, priljaga; Roš Konrad skladiščenik; Samec Ivan, skl. del.; Kocjančič Alojz, premikač; Rolin Franc skl. del.; Ozbič Martin, skl. del.; Zakovšek Alojzij, skladiščenik; Mravlje Franc, vratar; Zupan Alojz, skl. del.; Japelj Andrej, vlakoprejemnik; Felter Rudolf, inkasant; Cuk Anton, skl. del.; Sever Jože, skl. del.; Novak Ivan II., skl. delavec; Meden Ivan, nočni čuvaj; Poznič Ivan, blokovič; Rebolj Martin, skl. del.; Tomazič Ivan, skl. del.; Bilenc Leopold, skl. del.; Kristan Ivan, svečelnikar. — Goli Jože, premikač ob 20.30; Bukovnik Franc, skl. del. ob 20.30; Curk Anton, kretnik ob 21.35; Čepin Franc, kretnik ob 21.45; Prihavec Leon, skl. del. ob 1.45; Vrtačnik Franc vratar ob 21.55; Cerar Franc, čuvaj ob 22; Pelican Anton, vlakoprejemnik ob 22.30; Pečnik Alojz, skl. del. ob 22.30; Mislej Ivan, blokovič ob 22.50; Dragar Anton, prosl. nadziralat ob 16. ure dalje. Celi dan so še krumirili sledeči: Steiner Vencel, strojevodja; Eleršek Jože, strojevodja; Brenčič, strojevodja; Gregorač, strojevodja; Vidmar, kurjač; Krašovec, kurjač.

Rudarski shod 4. avgusta v Trbovljah.

Resolucija

Shod je otvoril s. Kolšek. Prosi predloge za predsednika in zapisničarja. Predlaga se se in soglasno sprejme ss. Pristava za predsednika in Salamona za zapisničarja.

Prisvaj naznani, da je njemu in Salamonu prepovedano govoriti od strani celjske politične oblasti, (Nemir med maso, profesni klci.) ter poda besedo s. Princu. S. Princ govori o odloku Trbov. prem. družbe, da se morajo rudarji povrniti na delo lekom 48 ur, ali pa so vsi odpušteni. (Fuj!) Mi pa bomo šli na delo, kadar bodo naše upravičene zahteve sprejete. (Tako je.) Odpusta iz službe ne pripoznamo, in ne vemo kako pride družba do tega, ko se je sam gosp. veliki župan Lukan izrazil, da oni (vlada) ne morejo prisiliti niti družbo, da bi zvišala plače, niti delavce, da bi delali.

Govori o 5% povišanju premoga in pokaže v številkah orgomen profiit, ki ga bo družba s tem napravila. Mi s 3 dinarji nismo zadovoljni, in je to sramotna ponudba, vendar vas še enkrat vprašam, ali sprejmete te 3 Din? (Enodušno ne! Klci: če treba slavimo še pol leta, nemir.)

Govori nadalje o žalostni vlogi štrajkbreherjev v cementarni, (kier se ravnatelj naravnost v obraz smeji delavcem, ki prihajajo na delo), nadalje v opekarni in pa elektrarni. (Fuj klci, povejve njihova imena!) Konča s pozivom, da naj vztrajajo do končne zmage.

S. Salomon govori o štrajku mornarjev, ki štrajkajo že šest tednov, a so vedno odločno pripravljani slavkati še šest tednov, dokler se jim ne ugodne zahteve. Mi štrajkamo že dva tedna, cela javnost je za nas. Meslna občina ljubljanska je dala 10.000 D za otroke stavkajočih rudarjev (Bravo), tudi železničarji so včeraj kompaktno stavkali. Govori o dinarskem fondu (fond za bolničke), delavstvo zahteva ta denar, ker ga je ono zbralo in ne g. Skubic. Omenja zopet štrajkbreherje (Sramota!) in govori o odpustu iz službe.

Nadalje protestira s. Pristav proti prepovedi, da bi ne smel govoriti. Za njim se oglasi k besedi še več sodrugov in en narodni socijalist, ki demenira, da bi bilo res, da bi baje dva narodna socijalista iskala štrajkbreherje. Mi smo solidarni in napram takim agentom bomo nastopili, če ne bo mogoče z gorko klofuto, pa sodnijskim potom.

Predlagani sle iz mase dve resoluciji. — Pristav jih prečita, na kar sta bili soglasno sprejeti. Govori še par sodrugov, nakar se shod ob pevanju proletarske pesmi zaključ.

Resoluciji glase:

Obratno ravnateljstvo j. ž. svojim uslužbencem.

Izigravanje železničarjev.

(Nadaljevanje.)

20% odškodnina za stanovanje.

Glede 20% odškodnine za stanovanje smo se točno držali in morali držati smernic zadnje odredbe in prakse državnih železnic. Kakor hitro pa se osebju državnih železnic v tem pogledu dovolijo kake ugodnosti, bode obratno ravnateljstvo takoj povzelo vse korake, da bode eventualnih ugodnosti deležno tudi naše osebje.

Službena obleka.

V pogledu službene obleke za sedaj ni bilo mogoče doseči več, kakor je to raz-

vidno iz izdanih zadevnih odredb. V celoti pa vprašanje še ni končno uveljavljeno zaključeno in bode obratno ravnateljstvo skušalo v interesu uradništva doseči, kar se v danih prilikah doseči da.

10% odškodnina za slabo pitno vodo v Sisku.

10% odškodnina za slabo pitno vodo v Sisku osebje po naših informacijah ni nikoli imelo. Tudi osebje državnih železnic v Sisku nima nikake take odškodnine. Manika nam torej v danih razmerah vsaka podlaga za kak tak uspešen predlog.

Karoly-jevo napredovanje

Glede Karoly-jevega napredovanja je pripomnil, da je bilo sicer res v upravnih seji z dne 27. novembra 1919 nankadno odobreno, toda le za območje budimpeštanske direkcije. Za naše območje ni imelo in ni moglo imeti veljave, ker je naše obratno ravnanje že postojalo od 1. avgusta 1919. Uslužbenci ogrske pragmatike so bili prevedeni po določbah »Prevedbe«, kakor je to storila tudi državna železnica. Ni nam znano, da bi bila subotška direkcija konkretno priznala kako tako napredovanje, gotovo pa je, da lega ni storila zagrebška direkcija. Edino, kar je bilo za te uslužbence mogoče doseči, je bilo štetje vojnih let po okr. A ex 19, kar smo tudi dosegli.

Dekreti pokojninskega in provizijskega zavoda.

Dekreti so bili s cirk. 533/A 1910 ustavljeni — 0 3% prispevkov dobijo prizadehi odloke, kadar prejmejo rešenje z Dunaja.

Strokovni izpil pisarniškega osebja in priznanje višjih draginskih doklad.

Zadevo je smatrali za odredbo »Sl. L. 368/22«, kot končnoveljavno rešeno.

Zaračunanje dnevnice substitutov za oni čas, katerega ne prebijejo na službenem mestu, kjer nadomestujejo.

V smislu odredbe »Sl. L. 66/21« ima vsak uslužbenec pravico si zaračunati dnevnic za oni čas, ki ga prebije izven kraja svojega rednega službovanja.

V posebno upoštevanje vrednih primerih se pa tudi delajo izjeme.

Vpejiva islega modusa za sprejem, nastavitve in napredovanje ženskih moči, kakor pri drž. žel., veljavljene cirk. 251 A, 371 A, 372 A ex 1919.

V zadevi smo se informativno obrnili na generalno ravnateljstvo na Dunaj, nakar se nas je obvestilo, da bi tozadevni predlog na upravni svet ne imel nobenega izgleda, da bi bil odobren, ker se tudi pri SHS državni železnici ni nič tozadevnega ukrenilo, kar bi dalo osebu ugodnost glede napredovanja.

Dnevnic za medsebojno nadomestovanje na postajah Maribor gl. kol. in Maribor k. k. in Tezno, 50% pribitek k dnevnicam na progi Barcs-Pakrac.

Z odlokom štev. 4663-1-21 je bilo določeno, da se smatrajo vsi onostransko navedeni kolodvori kot pod kraj Maribor spadajoči, enako kot se smatraja oba ljubljanska kolodvora državne železnice kot pod Ljubljano spadajoči in se za medsebojno nadomestovanje ne priznajo nikake dnevnic.

Glede 50% pribitka k dnevnicam na progi Barcs-Pakrac je zadeva sledeča:

1. Določni odlok, s katerim je bil vpejlan 50% pribitek, sploh ni bil objavljen posameznim službenim mestom, temveč le nekaterim oddelkom obratnega ravnateljstva.

2. V odloku je bilo izrečno navedeno, da se uslužbenecem pribitek prizna le do tedaj, dokler se ne poviša kilometrina. Toraj je bil to le nekak predjem na povšek kilometrine, ki se je izvršil v mesecu avgustu 1922 z naknadno veljavnostjo od 1. aprila 1922. Pri doplačilu teh povškov so se izplačani predjemni v višini 50% dnevnic odtegnili. Ker so se prehranjevalne razmere v jeseni 1922 poslabšale, je bil z veljavnostjo od 1. septembra 1922 zopet vpeljan 50% povšek k dnevnicam.

Pregled.**Ali Trboveljska družba lahko ugodi zahtevam rudarjev?**

Rudarji so stavili zahteve, po katerih bi se jim morale dosedanje mezde 25 do 36 dinarjev, povišati na 36 do 51 dinarjev, t. j. za 11 do 15 dinarjev na dan.

Trboveljska družba je izjavila, da ne more dati več kot 3 dinarje na dan, ker ji vlada plačuje za premog, ki ga daje železnici samo znižano ceno. Torej 3 dinarje bi lahko dala.

Sedaj pa je vlada povišala cene premoga za 5 %. Ker stane tona premoga 290 Din in ker znaša produkcija na vsakega rudarja 0.825 tone, na ših (po uradnih statistikah), je trboveljski družbi mogoče, da ugodi vsem zahtevam delavcev, ker dobi od 5% povišanja cen za 0.825 tone dnevne produkcije 11.96 dinarjev.

Brez povišanja cen premoga je družba bila pripravljena dati 3 dinarje, sedaj naj da še 11.96 dinarjev, katere dobi vsled povišanja cen premoga, pa bo delavstvu ugodno, ker bi dobilo 14.96 dinarjev poviška na dan mesto 15 dinarjev, kakor zahteva.

Da to družbi ne bi bilo mogoče dati je laž. Povišanje je krito s ponovnim povišanjem cen premoga. Trboveljska družba letno producira nad 6.000.000 ton premoga. Pri 5% povišanju cen zasluži torej letno nad 60 milijonov dinarjev, a zahtevе rudarjev znašajo letno samo 35 milijonov dinarjev. Ostane družbi torej cel profil iz 1922. leta 226 milijonov in še 25 milijonov od sedanjega povišanja cen premoga.

Rudarji se zavedajo, da je njihova borba upravičena in jo bodo izbojevali.

Profifašistični dan v Nemčiji,

katerega se je bala evropska buržuazija in se tresla pred demonstracijo milijonske armade revolucionarnega reččega proletarijata, se je završil brez incidentov. Ker je Cunova vlada zadržala obhodo po mestih, so se v vseh krajih vršili velikanski shodi v zaprtih dvoranah. Fašisti so se korajžno peslrali. Komunistična stranka je izdala proglas, v katerem pravi, da če bi imeli komunisti namen 29. julija pričeti z državljansko vojno, da bi jih ne zadržala od tega nobena prepoved. Komunisti se ne pusljo izzivali in ne bodo nikdar započeli akcije, kadar bo to buržuazija hotela, zavzeli bodo pa oblast, kadar bo prišel za to ugoden čas, ki ni več daleč.

Ameriški proletarijat se prebujajo in gre na levo.

V Chicagi je 3. julija zasedala konferenca, katere se je udeležilo nad 740 delegatov delavcev in farmerjev, ki so ustanovili svojo stranko »Združena kmečko (farmer)-delavska stranka«, katere glasilo je za slovensko sekcijo »Delavska Slovenija«.

Peč let delovanja Narkomzdrav v Rusiji.

Maja in junija t. l. so se vršili v Rusiji veliki zdravniški kongresi. Iz poročil

referatov Narkomzdrav (narodni komisariat zdravstva) je razvidno kako ogromno delo je vršila sovjetska Rusija na zdravstvenem polju. Borili se je morala z epidemijami in reorganizirati celo zdravstveno službo tako, da je dostopna najširšim plastem ljudstva. Posebno važnost se polaga boju proti socialnim boleznim, tuberkulozi, spolnim boleznim, prostituciji, alkoholizmu itd.

Revolucionarne študentinje Japonske vodijo že nekaj časa osiro borbo za osvobodjenje ženske in za enakopravnost ženske z moškim. Študentinje dobivajo vedno več vpliva na ženski proletarijat in so sedaj započele tudi boj proti izkoriščanju ženskega delavstva. Vsled svojega delovanja jih seveda gospoda preganja, ali one vstrajajo. — Pri nas pa igrajo naše študentinje in neštudentinje žalostno vlogo »usmiljenih narodnih dam«. Delavke, naprej, pokažite »narodnim damam«, da bolj razumejo žensko vprašanje, kot one.

Proces proti komunistom v Belgiji

je dovedel reakcionarno vlado Theunisa v tako blamažo, da se jo da primerjati edino le z blamažo naše vlade, ko je postavila svoj čas pred sodišče jugoslovanske komuniste radi atentata na prestolonaslednika. Proti belgijskim komunistom so nastopali kot priče socialpatrijolje. Bilo je zaslišanih nad 100 prič. Četudi jim ne bodo mogli dokazati nobenega kaznjivega dejanja, bodo gotovo obsojeni. Državni pravdnik se sklicuje na nek zakon iz leta 1814., ki je starejši kot Belgija sama, ker je Belgija šele 1830. postala samostojna država. Buržuazna pravica je povsod enaka — pravica je sila.

Mednarodni kongres tovarniških delavcev

se je vršil od 16. do 18. julija na Dunaju. Kongresu je prisostvoval tudi Edo Fimmen kot delegat Amsterdamske internacionale. Bili so zastopniki 12 držav, kateri so zastopali 1.066.107 članov. Ruske organizacije so bile pripuščene kot gostje. Prošnjo ruskih organizacij za sprejem v internacionalno zvezo je kongres odklonil z vsemi proli glasovom norveških delegatov, ki so zahtevali, da se rusko zvezo sprejme. Razlog, ki ga je kongres navajal za odklonitev je ta, da jih mora preje sprejeti Amsterdamska internacionala.

Širite „Strokovno Borbo“!**Solidarnost ljubljanskega občinskega sveta s stavkajočimi rudarji.**

Občinski klub NDSJ je na zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta dne 2. t. m. stavil predlog, da izrazi ljubljanski občinski svet simpatijo in solidarnost štrajkujočim rudarjem Trboveljske premogopne družbe in da dovolji za otroke štrajkujočih rudarjev podpore

10.000 Din.

Utemeljujoč ta predlog v imenu kluba je povdarjal s. Lemež, da je

boj, ki ga bijejo danes rudarji proti internacionalno združenemu francosko - nemško - jugoslovanskemu kapitalu Trboveljske družbe in proti kolonijalnemu izkoriščanju, boj ogromne večine slovenskega ljudstva proti kolonijalnemu zaslužjenju in za boljši košček kruha.

Predlog je bil sprejet in so zanj glasovale vse skupine razen demokratov in Narodovcev.

Poziv jugoslovanski javnosti.

Slovenskega rudarja je pritirala beda in pomanjkanje, da je stavil trboveljski premogokopni družbi zahteve za povišanje plač. Iz raznih člankov je bilo in je razvidno, da je družba izkazovala tako ogromne dobičke, da ne bi bilo potrebno povišati cene premoga. Upamo, da bo cela javnost podpirala naš opravičen boj, moralno in materijalno.

Vse tozadevne darove naj se pošilja na centralno upravo »Zveze rudarskih delavcev« v Trbovlje I, gost. g. Pravdič.

Zveza rudarskih delavcev.

LISTEK.**O strokovni teoriji in praksi.**

(Nadaljevanje.)

1. Neposredna akcija.

V čem obstoji pravzaprav slabost in preth reformizma? Zakaj so reformisti skrahirali? Zakaj stoji Amsterdamska internacionala in naša Strokovna komisija pred krahom svoje politike?

Daves celo reformistični strokovni birokratje priznavajo, da je kapitalistična ofenziva brezobzirna in brezsrčna. Zakaj morajo torej ti junaki razredne vzajemnosti priznati svoje bankrotstvo? Vse radi tega, ker oni ne jemljejo za podlago svoje politike direktno akcijo mas proti kapitalizmu, ampak ker njihova politika bazira na podlagi pogajanj voditeljev s podjetnikom. Reformisti zadržujejo mase od akcij. Naša naloga pa je, da na čelo našega gibanja postavimo akcijo mas. To pa zamoremo doseči le tedaj, če se postavimo na stališče neposredne (direktno) akcije mas.

Kaj razumemo pod neposredno akcijo mas v boju proti kapitalu? Pod neposredno akcijo mas razumemo vse vrste nepomirljivega razrednega boja delavcev ali njihovih organizacij proti buržuaziji kot razredu, proti enemu delu buržuazije ali proti buržuaznemu sistemu. Štrajki, demonstracije, bojkot, zavzete tovare in podjetij, organiziranje strokovnih straž, odstranitev štrajkarjev z dela, dejansko izvedbo delavske kontrole, preprečitev izvoza in

uvoza materijala v ali iz podjetja in še druge akcije, ki morejo združiti delavstvo v boju za socializem, vse to so razne oblike direktno akcije.

Vendar ne smemo to razumeti tako, kot to razlagajo anarhisti, da razven takih akcij niso mogoče nobene druge akcije. To ni točno. Med anarhisti vlada še danes mnenje, da so samo direktno akcije koristne za proletarijat, a da je parlamentarna in komunalna borba kompromisarska in buržuazna po svojem bistvu, ter da je radi tega stremeti za čim številnejšimi stavkami. Oni gledajo vse z napačnega stališča: da je vsak štrajk koristen, brez ozira na to, če je uspešen ali ne. Tako mišljenje je popolnoma napačno in škodljivo. Direktna akcija ne izključuje parlamentarno borbo. Vendar mora tudi parlamentarna borba biti res borba, a ne parlamentarni kretlenizem, ker to, kar nekateri socialpatrijolje uganjajo v parlamentu, to je že parlamentarna prostitucija. Govori Karla Liebknechta v nemškem parlamentu med svetovno vojno, njegove kritike in razkrinkanje imperijalistične politike so že direktna akcija, ker so budili proletarsko zavest in demaskirali buržuazijo pred delavskim razredom in pripravljali mase na borbo. Do sprejetja zakona o zaščiti države, je tudi komunistična stranka Jugoslavije vodila potom parlamenta direktno akcijo. Da jih niso z izjemnimi zakoni vrgli iz parlamenta, bi ona svojo direktno akcijo v parlamentu še pojavila.

Tudi delavski tisk predstavlja močne organe direktno akcije, če piše v tonu nepomirljive razredne borbe in če ob vsaki priliki pokazuje na nasprotstva

med razredoma proletarijata in kapitala in če bodri delavstvo v boju z buržuazijo in jih uči, da se združijo v organizacije, ki bodo delale za interese lastnega razreda.

Nemogoče je citirati in naštevati vse oblike girektno akcije, ker se iste v različnih deželah menjajo in so odvisne od splošne situacije boja delavstva s kapitalom. Glavno je in to moramo poudariti, da je samo direktna akcija mas edino uspešno sredstvo v rokah proletarijata v boju z buržuazijo. Samo z direktno akcijo bomo dosegli uspehe, samo v direktni akciji bomo zamogli združiti vse mase in jih pripravili za odločilni boj. Delavski razred ni jednostaven, homogen. On je sestavljen iz različnih grup in kategorij, ki imajo različna mnenja, nekateri deli so celo pretežni z buržujskimi predsodki in mentaliteto. Direktna akcija pa spravlja te poedine grupe in kategorije v skupne borbe in jih izjednačuje in jih obenem združuje v čvrste bojne redove; tako postaja delavski razred enostavnejši, homogen. Enotnost in čvrstost bomo dosegli le v boju. To je eden od najvažnejših pogojev za zmago proletarijata.

Buržuazija nikdar ne pomišlja dolgo, ona je odločna in hitro navali na nasprotnika. Že v preteklosti, bo je buržuazija bila revolucionarna in se borila z fevdalizmom, se buržuazija ni plašila nobene akcije, ki je šla za tem, da učvrstijo njeno vladavino. Tudi sedaj je buržuazija odločna v boju proti delavskemu razredu. Z oboroženo roko duši in lomi štrajke, razganja delavske organizacije, zapira in ubija delavske voditelje, krade delavske domove in fiskarne, četudi je zagovornica privatne

svojine; prolizakonito podaljšuje delovni čas, znižuje delavske mezde, izdaja izjemne zakone proti delavstvu, zapira podjetja, balina, strelja in obeča delavce. Vse to je direktna akcija buržuazije proti delavskemu razredu. Seveda buržuazija na drugi strani tudi vodi pogajanja z delavskimi organizacijami, sklepa z njimi kolektivne pogodbe itd. Povdariti pa moramo, da se vladajoči razred ne plaši in ne sramuje nobenih sredstev, kadar se gre za udržitve njihove razredne nadoblasti. Poleg oboroženega nasilja (policije, orožništva, sodišč in vojaštva) pa izvaja buržuazija še duhovno (duševno) nasilstvo nad delavskim razredom potom svojega časopisja, cerkev, buržuaznih šol, literature, gledališč, kinov, parlamenta itd.). Vse to so sredstva s katerimi buržuazija vara proletarijat, da ga lažje nadvlada. Torej tudi buržuazija se poslužuje različnih borbenih sredstev in metod.

Zato se tudi delavski razred ne sme omejiti samo na eno borbeno metodo in formo. Delavstvo mora z ozirom na čas in situacijo upotrebiti vsa ona sredstva in se poslužiti onih metod, ki obetajo največ uspeha. Zato se moramo posluževati tudi mi pogajanj s podjetniki, sklepati kolektivne pogodbe, prisostvovali moramo v parlamentu, v občini in sličnih ustanovah. Parlamentarne akcije in pogajanja pa morejo biti le tedaj uspešna, če imajo delavski zastopniki za seboj močne in čvrste organizacije, katere z aktivnim nastopom podpirajo stavljenе zahteve.

(Dalje prihodnjic.)

Poziv

vsem delavcem in delavkam v kovinarski industriji in obrti v Sloveniji.

Na današnji kovinarski konferenci, dne 5. avgusta 1923 v Ljubljani zbrani zastopniki kovinarjev v Sloveniji sporočajo vsem sodrugom, da so po daljši temeljiti debati prišli do zaključka, da je treba, ne samo govoriti, ampak tudi delati za združenje kovinarskega proletariata.

Zbrani zastopniki kovinarjev konstatirajo, da se Osrednje društvo kovinarjev ni odzvalo pozivu na to konferenco, s čimer je dokazalo, da se ne zaveda važnosti enotnosti strokovnega pokreta. Da bi pa osrednje društvo kovinarjev zavaralo svoje člane, ki hočejo združenje, je na našo konferenco poslalo pismo, v katerem naznanja, da bo akcijo za zedinjenje vodil Glavni radniški savez, ki je vrhovna instanca za O. d. k.

Na konferenci zbrani zastopniki kovinarskih delavcev v Sloveniji smatrajo to pismo za odklonilev iskreno ponujane jim roke za ujedinjenje in so mnenja, da je združenje treba izvesti od spodaj navzgor, ne pa obratno, ker bo mogoče združenje med masami lažje in hitreje izvršiti, kot pa doseči sporazum med voditelji, ki se hočejo pri takih akcijah politično okoristiti. Stojimo na stališču: združimo se mi delavci, ki na lastnih plečih vsak dan občutimo škodljivost razcepljenosti v naših vrstah in prisilimo voditelje, da se sporazumejo. Voditelji ne smejo biti ovira, da bi se delavstvo ne združilo. Naše bedno stanje nujno zahteva, da se moramo združiti in storili bomo to, če tudi proti volji voditeljev.

Na konferenci zbrani zastopniki kovinarjev Slovenije konstatirajo, da je centralna uprava O. d. k. v zadnjem medznem gibanju na Jesenicah pokazala svoje nerazredno reformistično delovanje, kakor tudi ob priliki izplačevanja dveh delavnih dni v Kamniku, kjer se je O. d. k. postavilo na stran podjetnika in proti kovinarjem.

Na konferenci zbrani kovinarji, ki zastopajo večino kovinarjev v Sloveniji izjavljajo, da bodo šli z vsemi silami na delo za vsvarjanje enotne kovinarske organizacije, ki mora stati na stališču revolucionarne razredne borbe.

Podpisani zastopniki kovinarjev pozivljajo vse zavedne kovinarje, da se pridružijo našemu gibanju za združenje kovinarjev in da prisilijo svoje voditelje, da pristanejo na sklicanje skupnega kongresa vseh kovinarjev, ki naj bi se vršil 13., 14. in 15. oktobra t. l. in na katerem naj se upostavi enotna kovinarska organizacija na stališču revolucionarne razredne borbe.

Sodrug! Delavci in delavke!

Proti enotnemu kapitalu moramo vpostaviti enotno kovinarsko organizacijo.

Kapitalisti naslopajo proti nam z direktno akcijo, tudi mi se moramo zbuditi in se pripraviti za direktne akcije.

Propadajoči kapitalizem proletarijat ne sme reševati, ampak delavstvo mora ščititi le svoje proletarske razredne interese.

Tekstilni delavci.

LITJA. Na vse prošnje in rotilve ubogega, do kosti izmaganega tekstilnega delavstva, se nenasičeno kapitalistu ne zdi vredno izboljšati njegov obupni položaj.

Ne ganejo ga od lakote vdrti obrazi njegove raje, niti napolnjeni otroci, kateri se potikajo lačni okrog, medtem ko morajo roditelji mesto vzgoje otrokom dajati kapitalistu vse svoje moči, da se za silo prehranijo. Kaj kapitalista briga vzgoja otrok, saj če bi bili le-ti vzgojeni, bi gotovo oni lerali pravice katere roditelji pod pritiskom njegovih pesti in bede ne morejo. Kapital ne potrebuje ljudi, kateri hočejo človeško živeti, ampak on potrebuje sužnje, kateri so pasje vdani njegovim poveljem in pohlepu. Kajti le iz takih se da narediti, da so sposobni za vse čine nad svojim sotrpinom, neglede na to, da oba preganja ista usoda in da oba izčrpa vse svoje sile, da prineseta največ dobička »nenasičnemu kapitalu«, kateri le s krvjo in solzami upran.

Zatorej kličemo vsem, kateri so zaslepljeni po kapitalističnih metodah in vsem pod težo bede se probujajočim, ne obojavljajte se in vrzite kopreno z oči in stopite v vrste za svoj obstanek se bojujočih; ne omahujte podati roko svojim sotrpinom in prenehajte

govoriti vnebovpijočo krivico, vedite, da se vsaka krivica prej ali slej maščuje. V edinstvi je moč in z njo bomo premagali nenasični kapital, kateri nas je neusmiljeno uklenil v svoj jarem.

Zatorej naj bode vsak tekstilni delavec in delavka član »Zveze delavcev in delavk tekstilne industrije in obrta« in naj se ne pusti oplasiti od renegafov in kapitalističnih beričev.

»Kdor ni z delavcem, je proti njemu«.

—————

Železničarji.

Redni občni zbor »Neodvisne strok. železničarske organizacije za Slovenijo«.

Glasom sklepa društvenega vodstva »Neodv. Strok. Železn. Org. za Slovenijo« in glasom društvenih pravil se sklicuje na dan 9. septembra 1923 ob 9. uri dop. v »Železničarskem domu« v Ljubljani redni občni zbor NSZO.

Dnevni red je sledeči:

1. Organizacija in ofenziva kapitala.
2. Poročila:
  - a) predsednika;
  - b) zapisnikarja;
  - c) blagajnika;
  - d) kontrolne komisije.
3. Predlogi:
  - a) podružnic;
  - b) društvenega vodstva.
4. Dopolnitev oz. sprememba pravil.
5. Pravilnik.
6. Volitev društvenega vodstva in kontrolne komisije.
7. Razno.

Vse podružnice in vplačevalnice se pozivljajo, da do najpozneje 14 dni pred občnim zborom, t. j. do 26. avgusta 1923, pošljejo svoje predloge in poročila o svojem delovanju društvenemu vodstvu NSZO.

Glasom § 13. društvenih pravil imajo podružnice in vplačevalnice delegirati na to občni zbor na prvih sto članov enega delegata; na drugih 150 članov zopet enega delegata; na tretjih 350 članov enega delegata in na nadaljnjih 500 enega delegata. Vsaka krajevna skupina (vplačevalnica) mora imeti vsaj enega delegata.

Imena in število delegatov naj podružnice (vplačevalnice) naznanijo društvenemu vodstvu do 26. avgusta 1923.

Predkonferenca se pa vrši 8. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v »Železničarskem domu« v Ljubljani. Predkonference se imajo udeležiti vsi delegati, ki se udeležijo občnega zbora.

Ljubljana, dne 17. julija 1923.

Društveno vodstvo NSZO.

Ja seveda, progovni mojster Oberšnel se hoče odlikovati med delavci sekcije v Mariboru.

Kakor je znano vsem delavcem progovne sekcije v Mariboru, je bil Vidov dan pripoznan za državni praznik in radi tega tudi izplačan v vseh službenih mestih južne železnice. Samo gospod prog. mojster O. ni izplačal svojih izmognanih delavcev. Vrli gospod progovni mojster O. se je izrazil, da bo zaračunal prihodnji mesec Vidov dan, kar se gospod gotovo moči in sicer po koledarju, ker Vidov dan je bil že pred enim mesecem in ne sedaj. Gospoda O. prosimo naj nam to raztolmači, zakaj bi mi čakali kar en mesec na naš denar, ker drugi delavci in uslužbenci so prejeli plačo za Vidov dan takoj pri prvem izplačevanju. Gospoda O. opozarjamo na to, da naj se ravna tudi on po teh navodilih, kakor drugi progovni mojstri, kateri izplačujejo redno svoje uslužbence, drugače mu bomo mi natančneje navodilo prinesli in tako, da bode uslužbenec (delavec) dobil vsaki mesec svoje plačilo, kar mu pripada. — Za enkrat zadostuje.

Progovni delavci sekcije v Mariboru.

Vprašanje na g. obratnega ravnatelja Bračiča.

Železničarjem je bila zagotovljena obleka za pomladanski termín z 10. majem, danes je pa že 10. avgust in obleke še ni. — Trdovražno se vzdržuje govorica, da je sukno pokradeno, druga, da je obleka pokradena, da računi niso v redu, da manjka gumbov, itd., itd. Fakt je, da železničarji še do sedaj niso dobili svoje prepotrebne obleke. Vprašamo javno g. obratnega ravnatelja, da nam le govorice pojasni in preišeče lavgijev hlev in da železničarjem zadoščenje.

Zaupniki.

Občni zbor štrajkbreherjev v Ljubljani.

5. avgusta se je vršil v Meslnem domu občni zbor društva štrajkbreherjev (strojevodij), ki je bil pravi cirkus. Načrt se je vzel po Pašičevem sistemu, tako da kdor ni bil štrajkbreher je smel govoriti samo pet minut ali se mu celo ni dalo besede. Predsedoval je seveda predsednik štrajkbreherjev Dežman, kontrolorni organ državne železnice. Če si po milosti dobil besedo, si pač mo-

gel govoriti samo to, kar je bilo določeno, drugače se ti je vzelo besedo. Vršilo se je popolnoma po diktatorsko. Obžalujemo človeka, ki je bil v komunistični stranki izvoljen za župana na Viču, g. Galeša, da se je tako daleč spozabil, da se je pustil voliti za podpredsednika takega društva štrajkbreherjev.

V Jugoslaviji smo imeli že priliko tretjič železničarji biti v stavki in vsakokrat je bil štrajkbreher, kdo? Ravno strojevodja drž. železnice. Zašto imate ostali sodrugi železničarji, odnosno strojevodje jasno sliko pred seboj, da ni mesta za vas v takem društvu, nad katerim se zgraža celo poštna javnost. Se ljubljanski trgovci se zgražajo nad strojevodji državne železnice, ki se ne zavedajo svoje mizerije in jim bodo odpovedali vsak kredit, ker dolga je vedno več, za večje plače se pa nočejo boriti.

Torej sodrugi, prepričani smo, da nam je društvo strojevodij le v škodo, da lahko se še to poslabša, kar že danes ni nič vredno, in to pa vse s pomočjo teh ljudi, ki se imenujejo izmeček človeške družbe, to je v prvi vrsti štrajkbreherjev.

Da bo vsak pošteni strojevodja razumel, kaj je društvo strojevodij, to da si lahko še to poslabša, kar že danes ima, to pa vse zato, ker imajo v njem govorili v prvi vrsti ljudje, ki odločujejo po direktivah.

Jasen dokaz za vsakega strojevodja, da je meso samo v organizaciji, katera ima razredno zavesi in poštno delo. Zašto pozivljamo vse poštene strojevodje, da si ne umažate svojih imen in svoje časti in da zapustite to društvo štrajkbreherjev.

Seznam

sodrugov, ki so prispevali pri nabiralni akciji za »Rudarski dom«.

VESELA DRUŽBA se je spomnila tudi Rudarskega doma in vsak je dal po 20 K. Sodrugi, posnemajte in sledite jim: Haptnman Ivan I. 20 K; Haptnman Ivan II. 20 K; Haptnman Franc 20 K; Haptnman Anton 20 K; Haptnman Jože 20 K; Završnik Ignac 20 K; Weber Karl 20 K. Skupaj 140 kron.

Nabiralna pola št. 14. Pobirala sodruga Fr. Jerele in Martin Babič na Polaj, nove hiše in cvajer: Verhovnik Franc 40 K; Pušnik Jože 40 K; Hrovat Anton 40 K; Kovač Miha 4 K; Osolnik Ivan 8 K; Klenovšek Ivan 8 K; Lukač Jože 10 K; Skubic Ivan 8 K; Kralj Matevž 8 K; Babič Martin 40 K; Pišek 4 K; Cibej Kar 4 K; Blažič Anton I. 4 K; Blažič Anton II. 8 K; Sušnik Primož 4 K; Arh Jakob 20 K; Borštnar Miha 8 K; Prle Jože 4 K; Brezovar Albin 4 K; Vehovar 4 K.

Darovi za »Delavski dom« v Ljubljani.

Uslužbenci mestnega dohodarinskega urada so darovali za »Delavski dom« v Ljubljani 400 Din. Uslužbenci mesne klavnice 40 Din. Uslužbenci mesne pristave 299,25 dinarjev. Pisarniški slugi mestnega magistrata 150 Din. Ignac Banko, gostilničar, Martinova cesta 100 Din. Skupaj 989,25 Din, za kar izreka vodstvo zadruge tem potom najtoplejšo zahvalo vsem darovalcem.

Za stavkujoče rudarje.

»Svoboda«, Bled 50 Din, s. Skuk, D. M. v Polju 313,25 Din, s. Lorbek, Ljubljana 96 Din, s. Auman, Ljubljana 164,50 Din, s. Magerle, Ljubljana 118,15 Din, s. Malko, Ljubljana 228 Din. Skupaj 969,90 Din.

Prejeli smo iz Velenja, podružnice »Zveze Rudarskih Delavcev« za pomoč stavkujočih rudarjev 2772 Din 75 para.

Tem potom izrekamo velenjskim sodrugom najtoplejšo zahvalo, ter upamo, da bodo tudi v naprej podpirali naš upravičen boj. Velenjski rudarji se dobro zavedajo, da je naš boj njihov boj in naša zmaga njihova zmaga.

Ostalemu delavstvu cele Jugoslavije pa kličemo: Pazno zasledujte mezdno gibanje slovenskih rudarjev, zaposlenih pri trboveljski premogokopni družbi, kajti ako bo padel Damoklejev meč na štrajkujoče trboveljske rudarje, bo potem udarjeno s tem tudi ostalo delavstvo. — Podpirajte naš boj moralno in materijalno.

Kjer bi se hotelo nabirati, naj se nam pošlje naslov in pošljemo nabiralne pole.

Podpirajte stavkujoče!

12. avgusta t. l. se vrši v hotelu »Tivoli«
VELIKA VESELICA KOVINARJEV
 z izbranim vzporedom, na katero opozarjamo že danes vse sodruge in sodružice od blizu in daleč. — Spored bo pravočasno objavljen.

Karl Marxov „Kapital“

(popularna izdaja J. Bonhartla) bo v kratkem dotiskana na srbo-hrvaški jezik v latinici. Cena za organizirane sodruge 30 Din, za neorganizirane 40 Din. Naroča in plača se: M. Pijade, Kosmajka 60, Beograd.

Sodrugom, ki razumejo srbo-hrvaščino, toplo priporočamo gornjo knjigo, nobena proletarska knjižnica ne sme biti brez Marxovega »Kapitala«. Kdor hoče biti socijalist, mora poznati gospodarski ustroj kapitalizma in sistem kapitalistične produkcije. Spoznanje tega, pa je nemogoče brez poznanja K. Marxovega »Kapitala«.

„Borba“, marksistična revija.

S 1. avgustom začne izhajati revija »Borba«, ki bo obravnavala vsa važna politična, gospodarska in socijalna vprašanja, ličoča se Balkana in naše države. Glavni cilj ji bo nuditi poučno čtivo za funkcionarje, ki bodo imeli tako priliko dopolniti svojo teoretsko izobrazbo ter širiti marksistično pojmovanje in mišljenje. »Borba« bo izhajala mesečno na treh polah (48 strani) vsakega 1. v mescu in bo tiskana v latinici ter po sklepu izvrševalnega odbora v ekavščini, da bo tako lažje razumljiva tudi Slovencem.

Naročnina znaša za Jugoslavijo: četrtletno 15 Din; polletno 30 Din; letno 60 Din.

Za incenzemstvo: četrtletno 30 Din; polletno 60 Din; letno 120 Din.

Posamezne številke se bodo prodajale po 5 Din.

Ta revija je za naše organizacije življenjskega pomena in če se že ne more naročiti vsak strankin član na njo, se mora naročiti vsaka organizacija ter mora na sestankih eden izmed članov, ki zna hrvaško, ostalim razložiti vsebino člankov. Ker le s poglobljenjem marksističnega mišljenja bomo lahko vzgojili trdno proletarsko armado.

Uredništvo in upravništvo »Borbe« je v Beogradu, Kosovska ulica.

Ker nam je zaenkrat še nemogoče izdajati revijo v slovenščini, priporočamo vsem sodrugom, to edino res marksistično revijo v Jugoslaviji.

PREKLIC.

Podpisana preklucijem vse podle laži, ki sem jih izjavila napram Surtajs Franc-u, da je on za denar, ki ga je pobiral za strokovno organizacijo in Rudarski dom, vstopil proti meni.

Trbovlje, dne 1. avgusta 1923.

Erjavec Marija, Loke št. 227.

Odrpito pismo poštnemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Ze večkrat so se man naročniki »Strokovne Borbe« pritoževali, da nekateri pošte ta list neredno dostavljajo, dočim meščanske liste dostavljajo redno in točno.

Ker tudi mi plačujemo poštni pavšal redno, smo pač upravičeni, da se »Strokovna Borba« dostavlja redno.

Sedaj so se ponovno pritožili naročniki, ki so v okolišu pošte Moste, da se jim »Strokovna Borba« dostavlja zelo neredno.

Vprašamo poštno ravnateljstvo v Ljubljani, ali je voljno stvar urediti in preiskati in krivce pri pošli Moste pozvali na odgovornost?

Uredništvo in upravništvo »Strokovna Borba«.

IZ UREDNIŠTVA.

Vsem dopisnikom ponavljamo še enkrat, da mora vsak dopis biti podpisan. Če se v dopisu posebej ne zahteva, da se podpis tudi objavi, pričujemo dopise brez podpisov. Rokopis se takoj uniči in nihče naj se ne boji, da bi nepoklicani ali pa sodnja zvedela, kdo je pisal dotični dopis.

Kjer obstojajo organizacije, mora biti dopis potrjen od organizacije. Pišite samo na eno stran in razločno.

POPRAVEK. V dopisu »Litija« v prejšnji številki »Strokovne Borbe« se mora glasiti, da je v Jugoslaviji 10.000 in ne 1000 tekstilnih delavcev.

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.

Odgovorni urednik: Pavlič Hinko. Tisk fiskarne »Merkur« v Ljubljani.